

Висновки. Визначення сталого розвитку туризму за ЮНВТО передбачає, насамперед необхідність збереження всіх видів рекреаційно-туристичних ресурсів, біологічного різноманіття та систем життєзабезпечення. В умовах постійно зростаючих туристопотоків у міжнародному туризмі стрімко збільшується рекреаційне навантаження на туристичні та взагалі природні ресурси. Якщо не контролювати та регулювати цей процес, то може різко погіршитися стан природних та туристичних ресурсів внаслідок їх надмірного споживання туристами. Такі кризові явища вже спостерігаються в деяких найпопулярніших туристичних дестинаціях не тільки світу, а й України. Застосування логістичного підходу і, зокрема, логістичної моделі сталого розвитку туризму дозволяє виправити ситуацію, гармонізувати туристичне споживання шляхом регулювання потужності та напрямків туристопотоків відповідно до логістичного потенціалу рекреаційно-туристичних ресурсів (РТР). При цьому кожний вид РТР вимагає своєї методики обчислення його логістичного потенціалу. Зокрема це відноситься до таких основних видів РТР як морські пляжі, гірськолижні ресурси, мінеральні джерела, історико-архітектурні та розважально-виставкові об'єкти. Їх можна поділити на ареальні та точкові та запропонувати для кожного виду методику розрахунку логістичного потенціалу, що й виконане в даній статті. Таким чином визначення привабливості туристичних ресурсів та об'єктів повинно обов'язково супроводжуватися їхньою логістичною оцінкою, що забезпечить в кінцевому результаті сталість розвитку туризму в Україні та світі.

1. Смирнов І.Г. Бізнесові основи міжнародного туризму: Навч. посібник.-К.:ВПЦ "Київський університет" 2007.-125с. 2. Смирнов І.Г. Логістичні стратегії сталого розвитку туризму в регіональному вимірі//Географія та туризм: Наук. зб.- К.:ВГЛ "Обрії", 2007. - Вип.1.- С.60-68. 3. Смирнов І.Г. Логістика ресурсної бази туризму як чинник його сталого розвитку// Географія та туризм: Наук. зб.- К.: ЛГТ, 2009.- Вип. 2-С.68-77. 4. Мітюк О.В.Оцінка привабливості туристичних об'єктів і територій // Матеріали 7-ї Міжн. міждисц. конф. молодих вчених "Шевченківська весна 2009".- К.,2009. – С. 59-60. 5. Джанджугазова Е.А. Маркетинг туристских территорий Уч. пос. –М.: ИЦ "Академия", 2006. 224с. 6. Корнієнко О. В. Мировая экономика. – Спб.: Питер, 2009.-256с.

УДК 911.3

Сировець С.Ю.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДґРУНТЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО РАЙОНУВАННЯ

Проаналізовано основні положення рекреаційно-туристичного районування. досліджено стратегічні цілі, завдання та основні складові рекреаційно-туристичного районування. сформульовані напрямки рекреаційно-туристичного районування території України.

Substantive provisions of recreation and tourist districting were analysed. Strategic aims, tasks and basic constituents of recreation and tourist districting. The strategic directions of recreation and tourist districting in Ukraine were formulated.

Постановка проблеми. Підходи до визначення суспільно-географічної сутності рекреаційно-туристичного районування спрямовані на вивчення процесів районоутворення, виявлення законів та закономірностей їх протікання, встановлення внутрішніх та зовнішніх зв'язків районів, вдосконаленні існуючих сіток рекреаційно-туристичного районування.

Наукові джерела та публікації. Дослідження суспільно-географічного районування закладені працями відомих вчених, які займалися даною проблематикою: П. Шищенко, Я. Олійник, Е. Алаєв, М. Пістун, С. Лісовський, А. Степаненко, О. Бейдик, К. Мезенцев, Н. Мезенцева,

Ступінь вивченості. Значний внесок в дослідження рекреаційно-туристичного районування, яке є однією з актуальних проблем в сучасній географії, зробили вітчизняні та зарубіжні науковці. Водночас рекреаційно-туристичне районування в Україні набуває нового напрямку дослідження в контексті ЄВРО-2012.

Мета статті полягає в формулюванні географічного підходу до рекреаційно-туристичного районування на основі формування пропозиції національного туристичного продукту, підвищення його конкурентноздатності на ринку міжнародного туризму при одночасному формуванні соціально відповідального та екологічно збалансованого розвитку туристичної діяльності

Актуальність дослідження. Рекреаційно-туристичне районування забезпечить оптимальне функціонування рекреаційно-туристичних систем і виконання їх цільових функцій для ефективної рекреаційно-туристичної діяльності.

Основний виклад матеріалу. Районування є важливим методом наукового аналізу і синтезу складних явищ і об'єктів, їх прогнозування, планування і управління ними; це складний процес просторового впорядкування інформації, вид географічної таксономізації (поряд із зонуванням і ареалоутворенням), що дозволяє глибше зрозуміти особливості розміщення досліджуваних явищ і об'єктів та їх територіальної організації в цілому. [4]

Науково-пізнавальне значення суспільно-географічного районування спрямоване на вивчення процесів районоутворення, виявлення законів та закономірностей їх протікання, встановлення внутрішніх та зовнішніх зв'язків районів, вдосконаленні існуючих сіток районування. Практичне значення полягає у виявленні територіальних диспропорцій, тенденцій розвитку районів, підвищення ефективності їх спеціалізації, посилення і спрямоване на використання ресурсів і умов комплексного використання території. [3]

В останні роки велика увага приділялася питанням формалізації процедур районування та застосуванню в них математичних методів. Логічним стосовно території України вважається така ієрархічну послідовність блоків (див. рис. 1)

Будь-яке рекреаційно-географічне районування має враховувати схеми економічного, соціально-економічного, фізико-географічного, ландшафтно-екологічного районування. Сітка соціально-економічного райо-

нування традиційно складається з адміністративно-територіальний областей, автономії, а схеми природних районувань ґрунтуються на прояві природних компонентів і незавжди відповідають адміністративно-територіальному поділу.

Рис. 1. Ієрархічна послідовність блоків районування

Рекреаційне (рекреаційно-географічне) районування – поділ території на певні таксономічні одиниці які відрізняються спеціалізацією рекреаційного обслуговування, структурою рекреаційних ресурсів і напрямками їх освоєння та охорони. Рекреаційне районування є комплексним. Соціальний аспект його полягає в тому, що воно проводиться з метою забезпечення оптимального функціонування територіальної рекреаційної системи (РС) і виконання її цільової функції; економічний – у координації розвитку рекреаційного обслуговування з іншими господарськими системами; географічний – у виявленні особливостей територіального поділу праці у сфері рекреації і туризму, прогнозуванні перспективних функцій районів, напрямків, тенденцій та закономірностей рекреаційного освоєння; екологічний – у створенні передумови щодо раціонального використання чи консервації рекреаційних ресурсів. Рекреаційне районування базується на таких основних принципах: генетичному (райони виділяють на основі історичного аналізу територіальної організації рекреаційного господарства і прогнозу його розвитку); соціально-економічному (має на меті максимальне задово-

лення рекреаційних потреб суспільства, раціональне використання рекреаційних ресурсів, підвищення ефективності територіального поділу праці та інтеграції рекреаційних функцій, зниження витрат суспільної та індивідуальної праці на виробництві рекреаційно-туристських послуг); єдності рекреаційного районування з економічним адміністративно-територіальним устроєм. Таксономічні одиниці рекреаційного районування відбивають особливості територіальної структури рекреаційного господарства.

Основними ознаками виділення рекреаційних таксонів є: характер рекреаційної спеціалізації і ступінь її розвитку; рівень рекреаційної освоєності території; схожість проблем перспективного розвитку окремих частин території з позицій рекреації; рекреаційні ресурси та їх територіальні комбінації; рекреаційні території та їх значення в загальній структурі землекористування; потужність, територіальне поширення, структура і динаміка рекреаційних потоків; виробничі та економічні зв'язки рекреаційних підприємств з іншими галузями; наявність рекреаційного вузла (ядра). Схеми рекреаційно-географічного районування були запропоновані В.С. Преображенським, І.Д. Родичкіним, І.І. Пірожником, М.П. Крачилом, О.О. Бейдиком та ін. [1]

Висновок. Науковообґрунтоване рекреаційно-туристське районування території України буде здійснюватися через: впровадження екологічних регламентів та гранично допустимих норм освоєння туристичних територій, розробка механізмів їх дії та запровадження в практику управління; обґрунтування на основі норм антропогенного навантаження гранично допустимих меж сумарної ємності територій та потужності об'єктів, розміщених у зонах сталого розвитку туризму, і регламентів їх використання; дотримання норм і правил містобудівного планування, проектування, розміщення, будівництва і реконструкції об'єктів містобудування на територіях туристичного простору, інтеграція споруджуваних об'єктів до місцевого соціально-економічного, природного та історико-культурного середовища без порушення архітектурно-планувальної єдності та естетичних властивостей довкілля. Важливим є розроблення основних засад проведення зонування та створення опорного туристично-рекреаційного каркасу України. Рекреаційно-туристське районування дозволяє в процесі комплексного планування туристсько-рекреаційної діяльності людини пов'язати регіональні інтереси із загальнонаціональними.

1.Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування.- К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2001. – 395 с. 2.Голиков А.П. та ін. Вступ до економічної і соціальної географії: Підручник/ А.П.Голиков, Я.Б.Олійник, А.В.Степаненко.–К.: Либідь, 1996. 320 с. 3.Мезенцева Н.І., Мезенцев К.В. Суспільно-географічне районування України: Навчальний посібник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2000. – 228 с. 4. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії: Навч. посібник.- К.: Вища шк., 1996. – 231 с.5.Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методика: Навчальний посібник.- Одеса: Астропринт, 2005.- 632 с.